

gaaer igjennem dette Lovudkast, dog med Uro har seet paa, at denne Degneeyenstion, som saaledes eftergives Skolelærerne, skal for Fremtiden udredes af Communerne. Jeg skal blot bemærke, at, dersom Staten siger, at der skal være Skolelærere, eller med andre Ord, at Folket skal have Dplysning, saa bliver det ogsaa Statens uafviselige Pligt, at den sørger for, at disse Folkefoller faae saadanne Lærere, som baade ere passende dannede og passende afslagte, for at kunne opfylde deres vigtige og ansvarfulde Hverv. Der er maaffee Intet, som et frit Folk trænger mere til, end til almeen Dplysning, og det har altid gjort mig ondt, naar saadanne vigtige Sager, som angaae almeen Dplysning, naar Afgjørelsen af saadanne Sager har været skudt ud i en vis Fremtid (Hør!). Det er visseelig en Sandhed, som vi aldrig nogensinde kunne gaae for vidt i at udtale, at for enhver Dag, der gaaer hen, førend vi lægge Haand paa dette Værk, nemlig at fremme Folkets Dplysning, gaaer ogsaa en Dag tabt af den Belysere, som vi Alle ønske vort dyrebare Fædreland. Jeg skal blot tillade mig at gjøre opmærksom paa, at allerede ved Ständerinstitutionens Indførelse blev der ytret et lignende Duffe fra Skolelærerstanden selv om deres Kaars Forbedring. De vide det Alle, mine Herrer! hvorledes Skolelærernes Kaar skundom synes at være lettede; saa kom der imidlertid en eller anden Resolution og slog en tyk og mørk Streg over alle deres Forventninger. De Mænd, som have havt Leilighed til paa Landet noie at betragte, hvorledes det staaer til i Skolen og i Skolelærernes Familie, vil give mit Ord Ret. Kan man med Billighed forlange, at en Mand, som hver Dag og Morgen skal spørge sig selv: hvorfra skal Du idag tage Brødet til dig og dine Børn, at han med Glæde og Kraft skal gaae hen og røgte sin Gjerning? Kan man saa forlange, at Skolelæreren skal bestidde en større Dannelse, end den han har? Ja, lad først Anordningen eller Loven eller hvad man nu vil benævne den af 27de Juli 1814 hve, være skrinlagt og begravet, lad en ny Lov med Landens Binger fremstaae og hæve denne Stand, der er saa vigtig for os Alle, saa vigtig for den kommende

Slægt, saa vigtig i saa mange Retninger, lad den komme først, da kan der være Spørgsmaal om, hvad Folket kan forlange af Folkefollerne. Er det sandt, og det er en Sandhed, hvad der her idag er talt om Skolelærerstanden, o! lad da ikke den Tid komme, at ogsaa Rigsdagen vender sig bort fra deres rejsfærdige Duffe og Forhaabninger. Endnu engang: Jeg mistkjender ikke den gode Billie, der gaaer igjennem nærværende Lovforslag, men jeg ønsker, at den Spænding, som undertiden finder Sted i Communerne, — thi der er baade rige og fattige Communer, — at den Spænding med Hensyn til Udredelsen af Ubetydeligheder, maatte for Fremtiden fjernes, og at Staten, som Formynder for Folkeoplysningen, mægtig maatte gribe til, og ved en Lov, hæve alle disse Skranke for Skolelærerstandens virkelige Fremgang, saa at den mere og mere maatte hæves fra det lave Standpunkt, som den nu indtager blandt Statens Embedsmænd.

Gleerup: Jeg er virkelig noget i Forlegenhed ved at høre saadanne overmaade alvorlige Foredrag, over et saa ubetydeligt Udcast, som det forelagte. Der er nemlig Meget i disse Foredrag, man maa billige og Meget, som man maa misbillige, og som man derfor kan fristes til enten at tiltræde eller at imødegaae. Man bliver imidlertid derved fristet ind paa en aldeles fællagtig Vej. Her er nemlig kun Spørgsmaal om en ubetydelig finantstiel Gjenstand, og den høitærede Cultusminister har ogsaa, da han i sin Tid forelagde Lovudkastet, sagt, at det ikke var blevet fremlagt, naar det ikke havde staaet i en bestemt Forbindelse med Finantsloven. Jeg troer, dertil maae vi holde os, og slet ikke under denne Discusstion føre Debatten ind paa den almindelige Reform af Skolevæsenet, paa Spørgsmaalet om Skolelærernes Kaars Forbedring eller Ikke-Forbedring osv. Naar jeg altsaa betragter Sagen fra dette Standpunkt som et finantstielt Spørgsmaal, saa kan jeg ikke andet, end i det Hele taget billige Loven. En forældet Afgift, hvis Aarsager for lang Tid siden ere ophørte, skal affattes, og det er rigtigt. Overne, som udrede denne, ere imidlertid to Slags: Skolelærerne og Communerne. Med Hensyn hertil maa jeg troe, at § 2 ikke har været fuldkomment con-